

Raadsel in de kerk

begrijpend lezen

Bij het grafmonument van Willem van Oranje gebeurt iets vreemds.

- Lees de tekst goed door.
- Onderstreep de woorden die je niet kent.
- Maak de vragen.

Mysterieuze spetters

Raadselachtige druppels bedreigen het bekendste grafmonument van Nederland. Een onbekende substantie tast het marmer van het praalgraf van Willem van Oranje (1533-1584) in de Nieuwe Kerk in Delft aan.

De Rijksgebouwendienst zit met de handen in het haar. 'Aanvankelijk dachten we dat het ging om ontlasting van vleermuizen, maar er blijken daar geen vleermuizen te zitten.' De raadselachtige druppels worden opgevangen op een glasplaat. 'We gaan de substantie onderzoeken. Pas als we de resultaten hebben, weten we hoe we het marmer schoon moeten maken.'

Het is niet de eerste keer dat het praalgraf, waaraan jaarlijks zo'n 300.000 bezoekers zich vergapen, beschadigd is. Tussen 1996 en 2001 is het monument grondig gerestaureerd, omdat het marmer als gevolg van zoutkristallen dreigde te vergruizen. Uit monsters bleek dat het zout uit de mortel en het baksteen van het monument kwam. Het monument werd gedemonteerd, schoongemaakt en weer in elkaar gezet.

Het praalgraf is in de 17e eeuw ontworpen door de destijds internationaal vermaarde architect Hendrik de Keyser. Boven op de grafzerk ligt een beeld van de prins, met aan zijn voeten een beeldje van het hondje dat ooit zijn leven zou hebben gered door hem wakker te blaffen toen de Spanjaarden hem probeerden te vermoorden. Onder het monument is een kelder waarin zijn lichaam is bijgezet. Sindsdien vinden alle leden van het Koninklijk Huis hier hun laatste rustplaats.

VRAGEN

1. In een notendop

Schrijf in één zin waar het artikel over gaat.

.....
.....

2. Willem van Oranje

In welke eeuw leefde hij?

15e eeuw 16e eeuw 17e eeuw

3. Met de handen in het haar zitten

De Rijksgebouwendienst *zit met de handen in het haar*.

Dit betekent:

- De dienst doet er niks aan (komt niet in actie).
- De dienst weet niet wat te doen (is ten einde raad).

4. Mystérieuze spetters

a. *Mysterieus* betekent 'geheimzinnig'.

Welk synoniem van *mysterieus* staat in de tekst?

b. In alinea 1 staan twee woordgroepen die de 'mysterieuze spetters' aanduiden. Welke woordgroepen?

(woordgroep = 2 of meer woorden die bij elkaar horen)

-
-

5. In eigen woorden

Aanvankelijk dachten we dat het ging om ontlasting van vleermuizen.

Herschrijf deze zin (zonder 'aanvankelijk' en 'ontlasting' te gebruiken).

.....
.....

6. Woordenschat

De volgende woorden komen uit de tekst: *bijzetten, monster, mortel, ontlasting, praalgraf, substantie, tombe, vermaard.*

Zet ze bij de juiste betekenis.

- = begraven in een grafkelder
- = grafmonument, grafzerk
- = rijk versierd grafmonument
- = beroemd
- = poep, uitwerpselen
- = goedje, materie, stof
- = substantie waarmee je metselt
- = 1. beetje v.e. product om de kwaliteit e.d. te bepalen 2. afschuwelijk wezen

7. Maak er twee

Het is niet de eerste keer dat het praalgraf, waaraan jaarlijks zo'n 300.000 bezoekers zich vergapen, beschadigd is. Deze zin kun je opdelen in 2 aparte zinnen. Maak van de zin 2 zinnen en onderstreep de belangrijkste.

.....
.....
.....
.....

8. Gedemonteerd & in elkaar gezet

Het monument werd gedemonteerd, schoongemaakt en opnieuw in elkaar gezet.

a. *Gedemonteerd* is het voltooid deelwoord van *demonteren*.

Wat betekent *demonteren*?

.....

b. Welk werkwoord betekent 'in elkaar zetten' (Het woord staat niet in de tekst, nou ja, bijna.)

.....

9.^{extra} **Aanvankelijk dachten we...**

Aanvankelijk (= eerst) is een bijwoord van tijd. Net als *binnenkort*, *meteen*, *nu* en *nooit*. Een bijwoord wordt niet verbogen. Het kan dus geen buigings-e hebben. Een bijvoeglijk naamwoord wel: *mooie bloemen*.

In de laatste alinea van de tekst zitten **4** bijwoorden van tijd.

Probeer ze te vinden en schrijf ze op.

.....
.....

10.^{extra} **...waaraan bezoekers zich vergapen...**

Het werkwoord *vergapen* is een wederkerend werkwoord.

Bij een wederkerend werkwoord hoort het wederkerend voornaamwoord zich. Je zegt 'zich vergapen'.

Hieronder staan 8 wederkerende werkwoorden. Zet ze voor de betekenis.

zich bescheuren, *zich groothouden*, *zich ontpoppen (tot)*, *zich uitdossen*, *zich uitsloven*, *zich vergalopperen*, *zich vergapen (aan)*, *zich verkneukelen*

.....	=	zich (feestelijk) aankleden
.....	=	zich flink houden
.....	=	zich ontwikkelen (tot)
.....	=	bulderen van de lach
.....	=	genieten in stilte
.....	=	overdreven je best doen
.....	=	in de fout gaan
.....	=	met ontzag bekijken

De antwoorden vind je hier: www.surfspin.nl/spetters.html